

Ardealu

Apare Lunea, dimineața. Cele mai importante informațiuni politice și știri sportive

Director: Theodor Reulescu
 Abonamente: 1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.
 Redacția și administrația: Arad, Bul. Ferdinand 5

„Presă” și naționalismul

Încercarea zadarnică a presei din Săbindar să prezinte aspectele revoluției naționale din România sub forma banalizată a „Hitlerismului”, a început să dezguste pe însuși ministrul Franței d. D'Ormesson, care a afirmat textual următoarele: „Un singur lucru n'am înțeles: de ce se încearcă în anumite cercuri de a se înfățișa o atitudine net românească drept hitlerism? Și în Franța avem mișcări cu caracter național mai afirmat, chiar mișcări de dreapta, pe cari nimeni n'a putut să le califice drept hitleriste... Se face România un prost serviciu când se falsifică împotriva intereselor naționale, sensul strict politic al unor mișcări cu caracter intern, dându-li-se în mod artificial rezonanțe externe, cari sunt sigur că nu corespund intențiunii și mentalității Românilor”.

Oaspeții francezi în mișcările de dreapta din țara noastră au văzut o redresare și o reanimare a spiritului românesc autentice, o voință hotărâtă a generației noi de a trăi într-o Românie eliberată de sub jugul bolșevismului și redată locului normal al intereselor strict naționale.

Este învederat că presa separată din România diformând rea credință telurile și moturile mișcării naționaliste, face rău serviciu țării noastre cu bună știință sapă la temelii bunelor noastre relații cu Franța.

„Nimic mai fals deci decât a se prezenta mișcarea naționalistă din România drept mișcare „hitleristă”. Este drept că Germania, abia a terminat revoluția națională sub conducerea d-lui Hitler, a împrăștiat cum și firească, pretutindeni, un pronunțat de simpatie. Ar trebui să se califice această simpatie drept „hitlerism”.

Altfel bunele sentimente naționaliste români față de Franța au fost subliniate în ultimul recent interview al d-lui...

„Ne-au luat arădanii vlădicu”

În lipsa mea din localitate și datorită fanteziei reporterului, la sfârșitul dării de seamă despre instalarea P. S. Sale Episcopului Andrei, s'a scris despre recepția dela sfânta Episcopie și despre banchetul dela „Palace”, la cari ziariștii n'au fost invitați, menționându-se că „vom mai vorbi” despre acest banchet, dat într'un restaurant evreesc.

S'ar fi șifonat unele fețe ale prea cuvioșilor părinți, sau ale unor distinși enoriași cari au alcătuit comitetul aranjator, dar trebuie să admită oricine că un reporter al unei gazete naționaliste era îndreptățit să-și închipue că protecția muncii românești se prezintă sub alt aspect decât cel pe care l-a avut manifestarea românească și creștinească din ziua de 2 Februarie.

Dar nu numai pentru aceasta scriu rândurile de față, ci pentru că lucrurile trebuie puse în adevărata lor lumină.

Azi, când parhăia Aradului are un nou conducător și încă unul ca P. S. Sa Andrei, începe o eră nouă, iar situația aceasta pretinde multă seriozitate din partea tuturor celor cari-l înconjoară pe noul prelat.

Gazetarii au avut și au vecinic o mulțime de dușmani pe cari și i-au recrutat fără voia lor, prin forța lucrurilor. Trebuind să fie totdeauna la datorie, gazetarul sesizând toate chestiunile curente, nu are dreptul de-a lua apărarea nimănu, ci totdeauna trebuie să fie în asimentul opiniei publice.

Chestia cu vânzarea sau cum-

părarea unui imobil, din care a făcut — petrecută anul trecut — imi mai amintesc un nume: Kornis, și care a fost desbătută în presă, mă face să cred că toți ziariștii, fără osebire, și-au atras dușmănia unor prea onorați domni consilleri eparhiali, cari au crezut că se răzbună refuzând să invite gazetarii la recepția dela sf. Episcopie.

Domnii aceștia ar trebui să știe că un gazetar, când este invitat la vreo festivitate, el tot în exercitiul funcțiunii se găsește, deaceia oriunde gazetarului îi este admis să intre în simple haine de stradă. Prin urmare, gazetarul, prin faptul că nu au fost invitați la recepție, n'au fost loviți numai în demnitatea lor, ci în primul rând în meseria lor, iar din imposibilitatea de-a se informa, dările de seamă asupra recepției și banchetului n'au putut fi redactate. Or, îl întreb pe prea onoratul domn Păcățeanu, creștinesc lucru este să se lovească în existența cuiva?

Mă adresez prea onoratului domn Păcățeanu, pentru că despre faptul că dsa este dușmanul presei sunt dovezi. Domnia sa a fost cel care a refuzat colegului Suciu, reprezentantul agenției de presă „Rador” o invitație la recepția la care tatăl său, ilustrul luptător naționalist, Ion Suciu, a rostit un discurs prin care ura bun venit P. S. Sale Episcopului Andrei. Răspunsul la protestările colegului Suciu au fost, că la Consistor pressa nu va avea nici

odată de făcut vreo anchetă.

Că la banchet n'au fost invitați ziariștii, lucrul este și mai mult explicabil dacă ținem seama că din comitetul aranjator făcea parte și dl. dr. Cornel Iancu — eternul domn Iancu — clientul de totdeauna al ziarelor.

Sau îi era frică d-lui dr. Iancu să nu-l întrebe presa dacă, așa cum a plătit cu 200 lei un tacâm lui Leipnicker, l-a lăsat inima și sărăcia să trimeată măcar 20 lei „Crucii Roșii” pentru infomeții din Basarabia? (Pentru infomeții, domnule dr. Iancu, pentru infomeții! Cunoști cuvântul acesta? Ți l-ai amintit la banchet? Te-ai și cutremurat cumva? Sau n'ai avut timp?)

Cel ce caută să sapsă prăpastie între presă și P. S. Sa Andrei, sunt dușmanii bisericii și ai românismului, deopotrivă.

Desigur că P. S. Sa nu a dorit să i se dea un banchet în Arad, dar cu toate acestea a fost, cred, un bun prilej ca să cunoască pe unii dintre cei cari-l înconjoară și anume pe lingușitori. Inaltul prelat însă a căutat să precizeze că pretinde atât din partea preoților, cât și din partea intelectualilor spiriți de înțelegere și conlucrare. Declarațiile acestea au venit ca un duș rece peste capul celor cari au văzut că nu întotdeauna un banchet are puterea de-a îngăstora...

Nou! Ierarh nu va putea desigur să contoze pe conlucrarea ocelor preoți cari fac politică și-si pierd prestigiul, precum

(Continuare în pag. II-a)

MUNCITORUL ROMÂN

Una dintre cele mai dureroase probleme ale românismului ingenușial de venetici, este cea a muncitorilor noștri. Mai ales a celor manuali, des-nu-i bună nici a celor cu carte, aceștia însă în schimbul unei necenicii politice la câte un potențial al zilei, au fost în mare parte plasati în slujbule pe la percepții, primării, diferite servicii administrative, etc. sunt adică „în pită”, cu un salariu slab dar salariu și o duc cumva. Muncitorii noștri însă, porniți dela țară și intrați în distrugătoare de sănătate, care se numesc fabrici, robotesc pe salarii de mize-

rii, mâncându-și puterile, abrutizându-se până la nerecunoaștere. Ei nu sunt în stare a fi agenți electorali, n'au nici un preț în ochii stăpânilor zilei de aceea nici nu se îngrijeste nimeni de ei. Au rămas ai nimănu. Peste tot sunt priviți cu ochi dușmănoși: de patroni fiindcă sunt români, de autorități fiindcă sunt asimilați bolșevicilor. Nicăieri n'au înțelegere n'au sprijin, ci peste tot ocară și brutăneli. Sunt scoși din societate, sunt brutele urednice numai de dispreț și de palmă.

Din punct de vedere social așa

stau, lucrurile cu lucrătorii români, Culturalicește românul dela țară este lăsat în seama crâșmelor și... marxistilor, care-i impune capul cu teorii despre capital și muncă, socializare, proprietate, colectivitate și alte cagoruri, care au fost zăpăcite capete ceva mai destelenite, decât cele ale bietilor noștri muncitori, abia plecați dela plug și orbiți de strălucirea mincinoasă a vieții și ideilor dela oraș.

Mare parte din ei lipsiți de a elementară culturală generală, nu-și pot valida calitățile native și nici dreptul la viață. Vegetează în mizerie și în ignoranță. Și nu-i bine așa d-lor, căci muncitorii și țărani sunt rezerva

(Continuare în pag. II a)

Intre d-nii Maniu și Vaida

— Național-tărăniștii doresc să păstreze curentul manist fără Iuliu Maniu. — Șansele unui viitor guvern Vaida —

Dela război încoace, dl. Iuliu Maniu a condus cu o netăgaduită autoritate morala opinia publică a Ardealului precum și grupul de numeroase valori transilvanene ce constituiseră după unire „partidul național român”. Câte fuziuni n'a făcut și n'a desfăcut d. Maniu? A fost un flux și reflux al sufletului ardelenese către vechiul regat pe care omul dela Bădăcin a înțeles să-l păstreze totuși pentru sine. Autoritatea d-lui Maniu a mers ascendent până la Restaurare pentru că după savârșirea acestui covârșitor eveniment național să înceapă iremediabil delăturarea d-sale politice.

A urmat decapitarea d-sale de la șefia partidului național-tărănesc și despărțirea d-lui Vaida.

Studiind amănunțit modul cum se conturează perspectivele politice ale țării noastre, cunoscând tainele cari frământă conducerea partidului național-tărănesc cu precizie la Bădăcin, suntem în măsură să afirmăm că în curând vom avea de înregistrat noi turburări privind ansamblul partidului național-tărănesc și în particular cadrele politice ale Ardealului.

Se știe că d. Mihalache ar dori să păstreze pentru partidul său întreaga popularitate din Ardeal a d-lui Iuliu Maniu, dar fără persoana d-sale.

Dimpotrivă, d. Maniu ar dori să utilizeze întreaga popularitate acumulată cu atâta trudă,

numai pentru scopurile personale urmărită de d-sa indiferent dacă ele sunt sau nu și ale partidului din care n'a plecat încă. Iată tragica dilemă în care se găsește partidul d-lui Mihalache.

Intre timp, ideia frontului românesc, sprijinit pe piatra unghiulară a lui „numerus valahicus” a avut darul să atragă de partea d-lui Vaida numeroase cadre și în special o buna parte din tineretul ardelenesc, ale cărui preferințe naționaliste se cunosc.

D. Vaida recoltează printr-o atitudine exact opusă, rezultatele greșelilor politice ale d-lui Maniu. D. Maniu are numite reticente față de treapta cea mai înaltă a piramidei noastre sociale. Din potrivă d. Vaida este un dârz susținător al Coroanei. D. Maniu se complăce într-o atmosferă de izolare regionalistă; din potrivă d. Vaida este un constructor optimist pe frontul larg al patriei române. D. Maniu este pentru nepotism și rubedenii consacrate dimpotrivă d. Vaida dorește colaborarea activă a cât mai multor valori pe drumul realizărilor naționale. D. Maniu, deși creștin este iezuitic. În manifestările sale politice: din potrivă d. Vaida mai puțin habotnic la el acasă, abordează telurile înalte ale politicii național-creștine în noua construcție a statului român. Și am putea merge până la infinit cu acest paralelism interesant, care constituie însăși sin-

teza imensei dezorientări și a haosului din politica noastră internă.

Drumurile celor doi mari ardeleni s'au despărțit pentru totdeauna. D. Maniu rămâne înscris cu un mare semn de întrebare în politica țării iar din punct de vedere practic o rezervă la remorca nemulțumitor.

D. Vaida va ști să rămână, ceea ce opinia publică îl consideră a fi, adică simbolul celor mai scumpe aspirațiuni și revendicări patriotice în sensul „Românizării”, pe toate laturile, a statului nostru, și va juca pe lângă Regele Carol II același glorios rol istoric pe care l-a jucat Mihail Cogălniceanu pe lângă Cuza-Vodă.

Nu este exclus ca după sosirea Regelui, după votarea bugetului, evenimentele să se precipite și să se pună pe tapet din partea factorului constituțional, consultatiunea pentru formarea noului guvern. Considerațiunile de mai sus vor fi atunci în centrul preocupărilor generale.

D. Vaida poate deveni eroul vremilor noi. Pentru că baza știe să meargă pe liniile mari cerute de interesele permanente ale națiunii, să nu se influențeze de egoismul politicianist al celor interesați.

De d. Vaida se leagă nădejdi curate ale patriei naționaliste. Iată pentru ce opinia publică urmărește cu o vie ardore ca misiunea d-sale să fie încununată de succes.

„Ne-au luat arădanii vlădicu”

(Urmare din pagina I-a)

nici pe cea a intelectualilor oportuniști.

Și P. S. Sa Andrei știe ca spune, știe că bihoreni regretă plecarea Sa din Oradea și că ei tot îl mai așteaptă. Zilele trecute, auzeam pe un intelectual în Oradea:

— Hei, ne luară arădanii vlădicu, dar nu-l merită.

Cât de bine ne cunosc bihoreni... TH. RECULESCU

Guvern de coaliție în Grecia

ATENA. — Presa subliniază importanța următorului pasajiu din discursul pronunțat de Regele George în consfătuirea avută ieri cu șefii partidelor politice:

„Fac un nou apel la patriotismul Dv. Voiu face toate eforturile pentru a contribui la înlăturarea dificultăților existente, dar de Dv. depinde revizuirea la viața parlamentară normală.

„Imprejurările sunt grave. Vă rog să dați ascultare vocii Patriei”.

Din Oradea

ORADEA. — După căldura din săptămânile trecute, neobișnuită, care ne-a făcut să credem că nu va veni iarna, un frig grozav s'a abătut asupra regiunii noastre, în ultimele două zile.

Acest frig brusc și-a avut deja victime.

Tăranul Alexandru Szakalos din comuna Sătlon fiind beat, în drum spre casă, pe str. Praga ne mai puțin merge de frig, a căzut jos, unde a fost găsit mort, înghețat de frig.

Dela Camera de Muncă din Arad

Toți meseriașii patroni cari doresc să angajeze ucenici sunt invitați a prezenta la Camera de Muncă din Arad. Deasemenea sunt invitați a prezenta callele de croitori de orice etnică română cari doresc a angajați.

Prețuri vechi! Prețuri estimo

Palton din piele fină marou cu căptușeală de miel negru L 140
 Paltoane de iarnă în toate culorile. L 120
 Palton negru de iarnă pt bărbați calitate bună L 140
 Haine bărbătești delănă L 120
 Paltoane Hubertus Loden din Brașov L 120
 Haină de piele pentru turiști. L 110

LA

MUZSAU

ARAD

Vis-à-vis cu intrarea teatru

vele de vitalitate ale nației noastre. Dintr-ei trebuie să se ridice cei ce vor înlocui meren elementele uzate, moralicește, fizicește și intelectualește, care actualmente formează clasa conducătoare. Este o chestiune de viață ca să se păstreze sănătoase clasele inferioare ale poporului, pentru că altfel nu se poate face înlocuirea naturală și automată a celor scoși din circulație, prin elementele bune provenind de jos. Se împiedecă circulația sângelui din inimă la periferia corpului? Aceasta înseamnă formarea de caste în sânul nației și osificarea organismului național.

De ce au nevoie muncitorii români? De o cât de mică atenție și de o mână de ajutor, de frate, care să le indice drumul cel drept. Muncitorul român nu este nici bolșevic nici anarhist, el aduce cu sine în viața publică o supușenie (în fond detestabilă), care-l jerește de aventuri. Are nevoie de organizare sindicală pentru a-și apăra interesele profesionale. Are nevoie de locuințe igienice. Are ne-

voie de un cămin cultural în care să-și petreacă orele de după muncă, pentru a nu se lăsa pradă cărciumilor, locuri unde să-și odihnească forțele, să-și cultive mintea și sufletul, unde să facă sport, baie, etc. Are nevoie de o organizare economică care să-i adune și păstreze puținul lui câștig, să-l păstreze bine să îl fructifice, să-i facă educația păstrării banului muncii: instituții economice (cooperative) care să-l aprovizioneze și să-l hrănească bine cu alimente procurate direct dela sursă, nu prin mâni de speculanți. Și mai are nevoie de puțină considerație, acest frate mai mic cu învățătura, dar care poartă în spinare toată viața bună, confortabilă, pe care o duc cei ce huzuresc de bine, i se cuvine și un pic de omenie, din partea semenilor săi, căci nu se va supara Dumnezeu.

Datori sunt să intervină în problemele muncitorești în primul rând oamenii Statului, puși să îngrijească de soarta lucrătorilor. Sunt datori și desigur... nu-și vor face datoria. Ar mai

fi datori preoții noștri să intervină ca să nu-și lase fii neajutorați și pradă influențelor streine. Dar sunt sigur că nici dânsii nu vor mișca nici un deget, nu sunt învățați preoții noștri să servească, decât în altar, lui Dumnezeu. În această privință sunt de admirat catolicii cu toate societățile lor de educație și asistență muncitorească. Rămâne ca o sfântă datorie de împlini ridicare muncitorilor la un nivel corespunzător, pentru tineretul de carte, pentru studenți și implicit pentru tineretele organizații politice naționaliste: ele trebuie să-și apropie inima românului muncitor, să-l ridice din miseria morală și materială, să-l facă om stăpân de destinul său, cetățean de granit al patriei sale iar nu element de desordine și anarhie socială. Până ce nu vor face acest lucru, nu-și vor fi făcut deplin datoria față de Nația aceasta care nu se compune numai din studenți și plugari. Locul muncitorilor este între zidurile lumii noi și drepte românești.

Biserica „greco-orientală maghiară” din Budapesta

— In atențiunea autorităților noastre bisericești —

Acum câțiva ani, când Ștefan Németh, falsul mitropolit siro-iacobit de Szekes, se străduia să înființeze „Biserica națională greco-orientală maghiară”, la Budapesta, un alt ex-croc, Ruskó János, fost polițist, a întemeiat în el o parohie ortodoxă maghiară, cu scopul de a maghiariza pe foștii credincioși ai bisericilor române și sârbe din Ungaria.

Autoritățile maghiare au aprobat și au dat tot concursul acestor biserici de desnaționalizare a Românilor și Sârbilor minoritari din Ungaria.

Ruskó János, fostul polițist maghiar, s'a sfințit de preot ortodox maghiar și a întemeiat biserica „Sf. Ioan Gură de Aur” din Budapesta.

În ziarul „Magyarság” apăruse un articol despre un memoriu al comitetului parohial ortodox din Budapesta, prin care se protestează împotriva înființării parohiei maghiarizatoare a lui Ruskó János. Memoriul a fost înaintat Ministerului Cultelor maghiare.

„Magyarság”, arată, că memoriul se îndreaptă „împotriva uneltirilor ce se pun la cale preoții ortodocși maghiari, cari se sporesc mereu, fiind sfințiți pe căi lăturălnice și care-și conferă sie-și diferite demnități bisericești; ei poartă brăie violete și cruci pe piept, umblă în reverenți de croială catolică; fac slujbe prin diverse locuri — după cărți scrise de ei și neaprobate de nici o autoritate bisericească; nu au pregătire teologică și de fapt nici nu sunt ortodocși, ci romano-catolici, cari și-au renegat credința. Acești preoți își organizează parohii, (în sinoade bisericești (se referă la aventurierul eclesiastic Németh, care cu dela sine putere s'a ales episcop, la Sentes, și a decretat parohiile ortodoxe române din Ungaria, ca făcând parte din „Biserica națională greco-orientală maghiară”); își aleg vâdnică, deși ei sunt ex-comunicați din toate eparhiile și sunt excluși din funcțiunile bisericești.

Gazeta citată, mai arată, că timp de zece ani de zile a sprijinit toate acțiunile pornite în scopul înființării unei biserici ortodoxe maghiare. „Nici când n'am sprijinit o singură persoană, pentru noi, principalul lucru a fost scopul de interes național”.

„Nu tăgăduim, că sunt lipsuri canonice în aceste mișcări (de înființare a bisericii ortodoxe maghiare, n. r.). Dar cine-i răspunzător de ele? Dacă biserica din piața Petőfi (biserica macedo-română, n. r.), nu s'ar fi dat la o parte când s'a pornit acțiunea de înființare pe întreaga țară a Bisericii ortodoxe maghiare, aceste neajunsuri ar lipsi! Credincioșii înșiși, peste tot, doresc o organizare a situațiunei lor bisericești. Dacă nu s'a mișcat nici guvernul ungar — care are această datorință națională! — și nici episcopia greco-orientală din țară (sârbească), atunci s'au mișcat credincioșii, luându-și pe umeri pe acei preoți pe cari i-au aflat (Ștefan Németh, Dakics Mihály, Boros Géza și Ruskó János, n. n.). Oricăror confesiuni au aparținut înainte acești credincioși, astăzi, greco-orientalii, pe cale legală și-au reglementat situațiunea lor de drept, prima dată la patriarhia

din Constantinopol, apoi la cea din Antiohia (Németh a fost sfințit mitropolit ortodox maghiar de către biserica schizmatică siro-iacobită din Antiohia, n. r.).

„In sfârșit, la București și Belgrad nu se puteau duce! Oricum s'a început acțiunea pentru înființarea bisericii naționale greco-orientale maghiare, astăzi, e un fapt îndeplinit și protestăm ca guvernul maghiar să împiedice funcționarea ei”, etc.

„Sperăm, că ministerul regal al cultelor maghiare, nu poate avea alt punct de vedere, decât acela al interesului național”. Ziarul „Magyarság”, deci, în apărarea aventurierilor eclesiastici și a falsilor preoți: Németh István, Boros Géza, Dakics Mihály și Ruskó János, cari sunt autorii așa numitei „Biserici greco-orientale maghiare”.

Protestul bisericii macedo-române din Budapesta n'a fost luat în seamă din partea guvernului.

Fostul polițist Ruskó János, devenit protopop, cu dela sine putere (cu toate că a fost caterisit de episcopul rus din Paris — n. r.), răspunde bisericii române din Budapesta, în termenii următori: „Biserica greco-orientală maghiară din Budapesta, cu hramul „Sf. Ioan Gură de Aur”, pe baza legilor țării, îndeplinind condițiile prescrise, s'a înființat în anul 1930 și de atunci funcționează conform acestora. Regulele statutare de înființare a organelor bisericești, încă din timp, le am înaintat autorităților competente, cari s'au sesizat de ele. Confesiunea adoptată a fost recipiată pe baza art. de lege IX. din 1868 și o aprobare specială de recunoaștere a ei, n'a fost necesară”.

Deci biserica greco-orientală maghiară din Budapesta s'a înființat cu o parte din foștii credincioși ai parohiei române din capitala Ungariei și cu sprijinul autorităților maghiare. Scopul acestei biserici e exprimat precis în rândurile publicate de gazeta „Magyarság”: maghiarizarea tuturor credincioșilor ortodocși din Budapesta și din întreaga Ungarie.

Primăria Budapestei a dăruit o capelă acestei biserici maghiarizatoare, în cartierul Tabán, dar nu mult după aceea și-a revocat darul.

După înlăturarea falsului episcop de Sentes (Németh), guvernul maghiar, însă, a recunoscut existența bisericii naționale greco-orientale maghiare.

Fostul polițist, Ruskó János, — astăzi protopop, — a rămas neclintit să-și continue opera la Biserica Sf. Ioan Gură de Aur din Budapesta, maghiarizând pe foștii credincioși ai bisericilor ortodoxe române și sârbe din Ungaria.

În ziua de Sf. Ioan Botezătorul, Ruskó János, a oficiat serviciul divin conform ritualului bisericesc al Răsăritului, ieșind în procesiune pe malurile Dunării. Slujba Bobotezii s'a ținut la podul Elisabeta, unde după o vorbire patriotică, falsul protopop a aruncat în valurile Dunării o cruce revizionistă. S'a adresat apoi credincioșilor cu următoarele cuvinte: „Să plutească această cruce spre teritoriile maghiare deslăpite și să amintească

fratilor noștri de acolo, că ne gândim cu dragoste la ei și nu-i vom uita niciodată! Oricum maghiar ce crede în Dumnezeu, e convins că crucea va fi aceea, care ne va readuce Marea Ungarie!”

După aceste cuvinte revizioniste, foști credincioși Români și Sârbi ai parohiilor din Budapesta, au trebuit să cânte „Himnusz”-ul maghiar, intonat de fostul polițist, astăzi protopop Ruskó János.

De curând, tot ziarul „Magyarság”, ne aduce vestea că „ex-polițistul” Ruskó, care a fost sfințit de către episcopul rus Antonie din Paris (după un an și jumătate de tratative!) și-a întărit această investire prin confirmarea primită dela Sinodul bulgăresc și intenționează acum, ca acest lucru să-l obțină și dela Patriarhia din Constantinopol.

Noi credem, însă, că autoritățile noastre bisericești (precum și cele jugoslave!), vor interveni la timp pe lângă patriarhia din Constantinopol ca falsul protopop polițist Ruskó János, să nu fie recunoscut în calitate de conducător al „Bisericii greco-orientale maghiare” din Budapesta, pentru că guvernul maghiar a recunoscut existența unei „Biserici naționale greco-orientale maghiare”, chiar și după înlăturarea falsului mitropolit dela Sentes; iar această investire odată obținută ar însemna, că țara vecină care pregătește reglementarea legală a acestei biserici, ce n'a existat niciodată, va atribui acestui transfug religios rolul pe care l'a avut ex-crocul Németh dela Sentes.

În acest caz, bisericile ortodoxe române și sârbe din Ungaria, vor intra în mod fatal în sfera curenților maghiarizator al Budapestei, iar biserica românească va pierde vre-o 70.000 suflete, cari după pacea dela Trianon au rămas tot în Ungaria.

O biserica greco-orientală maghiară n'a existat niciodată și patriarhia de Constantinopol va trebui lămurită, ca prin recunoașterea acestor preoți maghiari, se sustrage jurisdicțiunii bisericii ortodoxe române și sârbe, un număr de credincioși, pe cari statul vecin, printr'un procedeu foarte neobișnuit, voeste să-i desnaționalizeze.

— OBS. —

„Presa” și naționalismul

(Urmare din pag. I-a)

Așa dar, campania de denigrare a presei anumite cu intențiunea de a prezenta pe naționalistii noștri drept răzvrățiți împotriva alianțelor noastre — nu mai prinde.

Simpatia pentru mijlocul de luptă și pentru doctrina naționalistă este una, iar interesul superior al nației este alta.

Spre deosebire de presa semită din Sărindar, naționalistii români știu să iubească Franța fără a ufi Germania antisemită de azi...

Tratativele ruso-manciuriene au dus la o ruptură completă

CHARBIN. — Consulul general al sovietelor din Charbin, d. Slawutski, a avut ieri o conferință cu d. Ohashi, locțiitorul ministrului de externe al Manciuriei. Această conferință care a durat 8 ore s'a terminat printr'o ruptură completă a relațiilor ruso-manciuriene. D. Ohashi declară că alte tratative în legătură cu incidentele dela graniță nu mai pot avea loc și guvernul din Manciuria va fi silit să asigure singur liniștea și ordinea.

Mai rămâne de văzut care va fi răspunsul Moscovei la expunerile Manciuriei.

Se apropie execuția lui Hauptmann

NEW-YORK. — Din Trenton se anunță că Hauptmann și-a ales din nou apărător în persoana celebrului avocat american Leibowitz.

Acesta a avut o întrevedere cu Hauptmann, la închisoarea din Trenton, în prezența soției lui Hauptmann.

Fiind întrebat de ziaristi dacă Hauptmann a făcut vre-o mărturisire, avocatul a răspuns indignat „desigur că nu”.

Executarea pedepsei cu moartea la care a fost condamnat Hauptmann pentru răpirea copilului lui Lindbergh a fost suspendată pentru a lună, termen care expiră astăzi.

D. Litvinov invitat în Japonia

Din Moscova se comunică:

„Agenția japoneză Naziro Tsusin referindu-se la incientele de frontieră dintre Manciuria și Mongolia și între Manciuria și Uniunea Sovietică, declară:

În cercurile politice japoneze ar fi mult de dorit, ca d. Litvinov să viziteze Tokio, dacă preferă în adevăr pacea războiului în Asia Orientală, mai ales având în vedere că d. Litvinov face des vizitele sale în diferite țări europene și în consecință are posibilitatea să viziteze deasemennea și capitala Japoniei. Vizita d-lui Litvinov în Japonia ar juca fără nicio îndoială un rol mare pentru stabilirea relațiilor de bună vecinătate între U. S. S. R. și Japonia”.

T. H. Japonia”.

Urmănczy Nándor și românii din Ungaria

În numărul din 31 Ianuarie c. r., al ziarului „Pesti Hirlap”, Urmănczy Nándor, călăul Motilor dela Beliș, semnează editorialul sub titlul: „Groaznice persecuții”, acuzând România, că ungurii la noi, sunt supuși celor mai groaznice persecuții: școala maghiară din Transilvania fiind expropriată, iar funcționarii maghiari dați afară din serviciul statului.

„Deja din prima zi a ocupației — afirmă Urmănczy, — a început războiul de extirpare a maghiarimei. Incepând din grădinițele de copii, copiii maghiari sunt constrânși să învețe într-o limbă străină, iar valahii o spun pe față, că scopul lor e suprimarea maghiarimei!”

Nu comentăm și nici nu înțelegem să discutăm cu călăul celor 30 de Moți din Munții Apuseni. Cât sunt de întemeiate însă afirmațiile de mai sus, ajunge să arătăm, că în cel 17 ani de după război, situația maghiarimei din Transilvania, s'a îmbunătățit mult față de aceea din fosta Ungarie. N'am înclis de pildă școlile și bisericile ungurești și n'am redus numărul maghiarimei în statisticile oficiale, cum a procedat Ungaria față de cei 70.000 români, minoritatea românească de acolo, a cărei număr a fost redus la 14.221 suflete! (o pierdere de 75 la sută).

Față de această minoritate românească, — în același articol — Urmănczy pretinde că prin reforma agrară ungurească, care acum este în dezbateră parlamentului, guvernul să

impiedice ca averile ce se vând să fie lasate să ajungă în mâinile valahilor.

Și totuși, după toate acestea Urmănczy mai are obrazul să afirme, că Ungaria respectă drepturile minoritarilor urmând să dea pildă dușmanilor ei de felul cum trebuie să fie rezolvată problema minorităților. „Exemplul nostru însă n'a prins; el n'a fost urmat nici de cehi, nici de sârbi și nici de valahi” spune călăul Urmănczy.

În ceea ce privește pilda Ungariei, pe care Urmănczy ne cheamă să o luăm drept exemplu în tratarea minorităților, credem că aceasta nu o ia nici el în serios.

Nu știm ce-ar zice Urmănczy, dacă România ar aplica în locul regimului actual liberal și democratic acela urmat de Ungaria față de minoritățile ei, care culminează în persecuțiile cunoscute pe toate căile, atât cele culturale, cele economice, cât și cele sociale.

Ungaria despre care, în una din ședințele Parlamentului din zilele trecute, d. Eckhardt Tibor, unul dintre fruntașii politici maghiari, a spus, că „ori unde merge un om politic maghiar în lumea aceasta, se va întâlni cu părerea, că Ungaria este în urmă în ceea ce privește progresul și trăește încă în era feudalismului care refuză să dea cetățenilor săi chiar și dreptul de vot secret”.

Ne putem ușor imagina deci, că într-o asemenea țară, în care cele mai elementare drepturi civice nu au fost acordate, de ce drepturi se pot bucura minoritățile. **Observ.**

Raici, Krajl și Pospisil vor face recurs

AIX EN PROVENCE. — Cei trei complici la asasinarea regelui Alexandru, Raici, Krajl și Pospisil, condamnați la muncă silnică pe viață de curtea cu juri, vor face recurs la casație împotriva verdictului.

BELGRAD. — Presa jugoslavă reproduce, fără nici un comentariu, verdictul dat de Curtea cu juri din Aix en Provence prin care au fost condamnați la muncă sil-

nică pe viață teroriștii care au participat la atentatul împotriva Regelui Alexandru.

Grav accident în Spania

MADRID. — În apropiere de Malaga s'a răsturnat un autoturaz în care se înapoiau dela o întrunire numeroși republicani de stânga.

Sunt patru morți și nouă răniți.

Ceaiul societății feministe

Mai multe doamne din societatea arădană, au luat inițiativa de-a zidi un cămin pentru femeile sărace. Inițiatoarele acestui curent sunt doamnele Cornelia Laugier și Marcela Zamfirescu. Domniile lor muncesc cu tot sufletul pentru realizarea acestui înălțător scop și au isbutit ca prin întrunirile făcute să strângă un capital și au în perspectivă ridicarea acestui cămin, cu ajutorul primăriei, în primăvara.

Natural că la piatra fundamentală a acestui edificiu stau jertfa, cum și firese este.

Duminecă seară, la ora 6, în cadrul programului, societatea a aranjat un ceai, venitul

Parastas pentru Ștefan Ciceo-Pop

Astăzi a avut loc în biserica unită din localitate, parastas de 2 ani pentru odihna sufletului marelui român și luptător naționalist care a fost Ștefan Ciceo Pop.

La parastas au luat parte, pe lângă membrii familiei ilustrului defunct, reprezentanții oficialității precum și un numeros public.

Un veac dela nașterea lui Bogdan Petriceicu- Hașdeu

Maine se împlinesc o sută de ani dela nașterea uriașului exemplar al culturii românești.

Foarte puțini mai sunt acei cari să-și amintească de rolul imens pe care l-a jucat acest prinț al gândirii în mișcarea culturală românească și mai ales în cea a redșteptării românismului.

Evocând această nobilă figură de cărturar român ne facem și o datorie către tinerile generații ale veacului nostru amintindu-le că Bogdan Petriceicu-Hașdeu a fost pe lînta dragă lor, a redșteptării românești, încă de acum trei sferturi de veac prevăzând că românismul va avea nevoie să-și apere drepturile lui sfinte în propria lui țară.

fiind destinat deasemenea a lui scop.

La ceai a fost o asistență numeroasă din care am remarcat pe d-nele Zamfirescu, Omes Coțioiu, Pop, di. și ds. Lăuț d-nele și d-nii Ambrus, dr. Jager, ing. Manolescu, ing. Costantinescu, Rusu, Mincu, Ștefănescu, Negură, ing. Vlad, etc.

Ds. Coțioiu a dansat foarte frumos un dans de grație. De asemenea și fetițele Pop și Ambrus.

Ceaiul a fost foarte reușit toate mulțumirile se îndreaptă spre d-na Zamfirescu.

Informațiuni

Guvernul polon a publicat un decret prin care a fost introdus monopolul de stat pentru exportul produselor petrolifere.

Ziarul „Daily Telegraph” anunță că d. Beck, ministrul externe polon, va face săptămâna viitoare o vizită la Londra.

Raportul comitetului tehnic care a studiat chestiunea emblemei asupra petrolului, ajuns la concluzia că Italia putea să-și asigure transportul petrolului cu propriile ei vase cisterne până la concurența de 85 la sută.

După negocieri prelungite și laborioase, vechiul acord comercial turco-italian a fost prelungit pentru o nouă perioadă de trei luni, care expiră la 20 Martie 1936.

Svonul că generalul Plastiras, șeful revoluționarilor, ar fi sosit incognito în Grecia n'a fost confirmat. Dealtminteri, generalul Plastiras, condamnat la moarte în urma mișcării insurecționale din 1935, a fost grațiat și este liber de a reveni în Grecia.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Primaria Municipiului Arad,

în ziua de 25 Februarie 1936, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera Nr. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru închirierea pe termen de 3 ani a localului de prăvălie și a dependințelor din Calea A. Vlaicu Nr. 56-58.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 88-110 din legea contabilității publice și potrivit normelor de licitații

în vigoare.

Ofertanții cari vor participa la licitațiune vor depune odată cu oferta, (care se va înainta în dublu exemplar) și o garanție provizorie de 5 la sută din valoarea chiriei, în numerar ori efecte garantate de Stat iar oferta se va face numai în baza caetului de sarcini care poate fi văzut în camera Nr. 59 a primăriei, în fiecare zi de lucru în orele de serviciu.

Arad, la 4 Februarie 1936.

Primăria municipiului
Arad

Nr. 2718-1936.